

Tahrif Edilmiş Bazı Lafızlar

İmam İbnu Kudâme El-Makdisi

13 Eki, 2020

<https://ilimvecihat.com>

بسم الله الرحمن الرحيم

Bil ki; bazı lafızlar tahrif edilmiş, değiştirilmiş ve salih selefin irade etmediği manalara nakledilmiştir. Bu lafızlardan bazıları şunlardır:

Birinci Lafız: Fıkıh. Bazıları bu lafız hakkında tahsis yapmışlar ve bunu ferî meseleleri ve illetleri bilmeye has kılmışlardır. Lakin fıkıh ismi ilk asırda; ahiret yolu ilmine, nefis afetlerinin inceliklerini ve amelleri ifsad eden şeyleri bilmeye, dünyanın hakir oluşunu tam manası ile ihata etmeye, ahiret nimetleri için gayret etmeye ve kalbe korkunun istila etmesi manalarında kullanılıyordu.

Bundan ötürü Hasan el-Basri (*rahimehullah*) der ki: Asıl fakih; dünyadan zahid, ahirete istekli, dininde basiretli, Rabbine ibadette müdavim, takvalı, Müslümanların ırzlarından kendini uzak tutan, onların mallarına karşı iffetli olan ve onlara nasihat eden kimsedir.

Selefin fıkıh ismini ahiret ilimleri için kullanmaları daha çoktu. Çünkü bu ilim fetvaları kapsamıyordu. Bunu sadece genelleme yolu ile içine alıyordu. Bu tahsis sebebi ile bir karışıklık meydana geldi ve insanları; ahiret ile muamele ilminden yüz çevirip sadece zahir fetvalar ilmine soyutlanmaya sevk etti.

İkinci Lafız: İlim. Bu isim, Allah’u Teâlâ’yı ve ayetlerini -yani Allah’ın nimetleri ve kulları üzerindeki fiillerini- bilmek için kullanılıyordu. Bunu da tahsis edip, genel olarak tefsir ve hadis ilminden cahil olsa da fıkıh meselelerindeki münazaralara isim olarak koymuşlardır.

Üçüncü Lafız: Tevhid. Selef zamanında bu, sebeplere ve vasıtalarla bakmaksızın her şeyin Allah’tan olduğunu görmeye işaret etti. Bu da kişide tevekkül ve rızayı var ederdi. Lakin şu an asıllarda kelam üretmekten ibaret hale gelmiştir. Bu da selef indinde kötü görülen şeylerdendi.

Dördüncü lafız: Hatırlatma ve zikir. Allah’u Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Ama (alanlar için) öğüt vermeye devam et, zira öğüt inananlara fayda verir.”** (Zariyat sûresi, 55. ayet mealî)

Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) de şöyle buyurur: *“Cennet bahçelerine uğrarsanız, oradan faydalanın.”* Dediler ki: Cennet bahçeleri nelerdir? Dedi ki: *“Zikir meclisleridir.”*¹

Lakin bu lafızları, kıssalara ve günümüzde kıssacıların meclislerinin kapsadığı felaketler ve önemsiz şeyler için kullanılmıştır. Vaazlarında, eskilerin kıssaları ile çok iştigal olan kimse bilsin ki, bu konuda hikaye edilenlerin ekseri sabit

değildir.

Beşinci Lafız: Hikmet. Hikmet; ilim ve onunla amel etmektir. İbnu Kuteybe der ki: Bir adam ilim ve ameli toplamadıkça hikmetli olamaz. Bu zamanımızda ise bu lafız, doktor ve kahin(*müneccimlere*) kullanılmaya başlanmıştır.

Tercüme: Abdullah bin Ravaha

1- Bu hadisin isnadı zayıftır.